



Омар Хаям

Рубаї

Харків  
«ФОЛІО»  
2024

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

# 1

Цей гордий небосхил, байдужий лиходій,  
Ще жодному із нас не підживляв надій:  
Де знайде зігнуту під тягарем людину,  
Іще один тягар він накидає їй.

## 2

Ні, не гнітять мене перестрахи й жалі,  
Що вмерти мушу я, що строки в нас малі:  
Того, що суджено, боятися не треба.  
Боюсь несправедно прожити на землі.

### 3

Як жалко, що мені, прихильнику вина,  
Дістався цей калам<sup>1</sup> і келія тісна!  
Ти висох молячись, а я в шинку промок.  
Зате для мокрого й геєна не страшна!

---

<sup>1</sup> Очеретяне перо.

4

Коли єство моє ліпив Творець із глини,  
Зарані відав він про всі мої провини.  
Якщо від нього й гріх, чому мене він хоче  
В день суду ввергнути в палаючі глибини?

5

Настало свято. Злих думок воно  
Немало зборе.  
Підчаший лле у піалу вино,  
Ясне й прозоре.  
Намордник посту, молитов оброть  
Це свято зніме  
Із тих ослів, що ждуть його давно...  
О горе, горе!

## 6

Єсть бик у небесах, Волосожаром зветься;  
Є й під землею бик, що бачить не дається.  
Хто ж оком розуму погляне, той помітить,  
Що посередині табун ослів пасеться.

Недоброзичливість ніколи не могла  
Узяти верх: до злих вертались їх діла.  
Я зичу благ тобі — ти зла мені бажаєш:  
Ти благ не діждешся, я не побачу зла!



8

Шукай людину скрізь: на бідному постой,  
У закутку нужди і в пишному покої.  
Одна душа жива за сто Кааб дорожча!  
Чому ж ідеш до них? Шукай душі живої!

## 9

Коли у небуття і ймення наше кане,  
Не згасне сонечко у небі полум'яне.  
Нас не було, та світ не був від того гірший;  
Він не погіршає й тоді, як нас не стане.

## 10

Хіба не дивно, що пани чиновні,  
Самим собі нудні, хоч горді зовні,  
До кожного, хто здирство зневажає,  
Такого пишного презирства повні?

## 11

У кого кожний день в запасі пів коржа,  
У кого свій садок і хата не чужа,  
Хто в рабстві не родивсь і сам рабів не має,  
У того світлий зір і радісна душа.

О світе! Знаєш сам, які твої діла!  
Сидиш недвигою у башті гніту й зла!  
Одним добро даєш, а іншим — лихо! Тільки  
Це й знаєш ти, осел! Ні, гірший від осла!

О Доле! Бідний нам ти приділяєш пай!  
Звільни ж мене з тенет, за ворога не май!  
Якщо ти з дурнями й низькими накладаєш, —  
Ну що ж, тоді й мене за йолопа вважай!

Ті, що поклони б'ють, наслідують ослам,  
Бо служать шахраям, шахрайський возять крам.  
І найдивніше те, що під покровом віри  
Живуть кафірами<sup>1</sup> і продають іслам!

---

<sup>1</sup> *Кафір* — «невірний» у мусульманському світі.

В Каабі, в капищах, — дух рабства і покори.  
Співають рабству гімн церковні дзвони й хори,  
Міхраби<sup>1</sup>, храми, хрест — та це ж усе ознаки  
Терпіння рабського, його міцні підпори!

---

<sup>1</sup> *Міхраб* — заглиблення в стіні мечеті.



## 16

Ви думкою найвищого сягнули,  
Про Всеблагого теревені гнули,  
А в тайне прозирнути не змогли:  
Налепеталися — й навік заснули.

Ви в себе всевіту ввібрали силу  
І судите про нього — з небосхилу,  
А суть пізнавши — наче небосхил,  
Сягаєте чолом земного пилу.

І юних, і старих — всіх поглинає час,  
І невеликий нам дається днів запас.  
Ніщо не вічне тут: ми підемо так само,  
Як ті, що вже пішли й що прийдуть після нас.